

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

**ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ
РЕВИЗИЈИ**

*УСТАВНОГ СУДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2021.
ГОДИНУ*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ
О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ
УСТАВНОГ СУДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ

Број: 02-16-1-832/22

Сарајево, јун 2022. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	5
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	5
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	7
II	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	9
1.	КРИТЕРИЈУМИ	9
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА	9
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	10
4.	БУЏЕТ	13
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	13
5.1.	Преглед расхода и издатака из буџета	14
5.1.1.	Бруто плате и накнаде трошкова запослених	14
5.2.	Биланс стања	15
6.	ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА	15
7.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	17
8.	КОМЕНТАРИ	17
ПРИЛОЗИ		18

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Уставног суда Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд)** који обухватају: биланс стања на 31.12.2021. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Уставног суда приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2021. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI)¹. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од Уставног суда у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство Уставног суда је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета

¹ Међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) дио су Оквира професионалних објава Међународне организације врховних ревизионих институција – IFPP оквира (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), који чине три нивоа објава: INTOSAI принципи (INTOSAI-P), међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) и INTOSAI смјернице (GUID).

Извјештај о обављеној финансијској ревизији Уставног суда БиХ за 2021. годину

институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услјед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услјед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донесене на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизионе поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизионе доказе који су довољни и примјерени да обезбиједи основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- Стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизионе поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- Оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- Оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

С руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези са ревизијом финансијских извјештаја Уставног суда за 2021. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Уставног суда за 2021. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од Уставног суда у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- *Неефикасно и неефективно успостављање система јавних интерних финансијских контрола (тачка 3. Извјештаја).*

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Уставног суда је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито коришћење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Уставног суда, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре

подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије.

Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 8.6.2022. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Твртковић, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени са одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За обављање финансијске ревизије кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза за 2020. годину²
- Закон о финансирању институција БиХ
 - Правилник о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ
 - Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ
 - Одлуке о привременом финансирању институција БиХ за 2021. годину
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о ревизији институција БиХ
- Закон о интерној ревизији
- Правила Уставног суда – пречишћени текст
- Правилник о раду Уставног суда.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Канцеларија за ревизију је у извјештају о финансијској ревизији Уставног суда за 2020. годину дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје и позитивно мишљење на усклађеност са законима и другим прописима. Уставни суд је поступио у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестио нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у Извјештају о обављеној финансијској ревизији за 2020. годину.

На основу увида у предузете активности, у наредној табели (Табела 1.) дат је осврт на реализацију претходно датих препорука.

² Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен тако да је финансирање институција у 2021. години вршено сходно одлукама о привременом финансирању донесеним на основу одобреног буџета за 2020. годину (Службени гласник БиХ, број 46/20).

За означавање статуса препорука у погледу њихове реализације кориштени су сљедећи симболи:

✓ реализоване препоруке, ● препоруке чија је реализација у току, ✗ нереализоване препоруке, Ⓜ препоруке које нису могле бити оцијењене у ревидираном периоду.

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
1.	Уважавајући посебне услове рада запослених у вријеме пандемије коронавируса, потребно је приликом додјеле новчане награде – стимулације узети у обзир окружење у којем послује институција, односно цјелокупну ситуацију у Босни и Херцеговини насталу услијед пандемије.	Уставни суд није у 2021. години вршио исплату новчаних награда – стимулација запосленим.	✓
2.	Потребно је приликом средњорочног планирања кретања запослених у Уставном суду детаљно приступати анализи свих чињеница које утичу на стицање услова за пензионисање, а по потреби обавезати и запослене да благовремено узму учешће у прикупљању и достављању релевантне документације у погледу стицања услова за пензионисање.	Уставни суд је извршио анализу података којим се документују услови за одлазак у пензију запослених у наредним годинама.	✓

Табела 1. Преглед реализације препорука

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Уставни суд је одговоран за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Организација и руковођење: У складу са чланом VI Устава БиХ, Уставни суд има девет чланова, од чега четири члана бира Представнички дом Федерације, а два члана Народна скупштина Републике Српске, а преостала три члана бира предсједник Европског суда за људска права након консултација са Предсједништвом БиХ. Именоване судије службу врше до 70 година старости. У 2021. години, извршено је именовање међународног судије у Уставном суду. Предсједник Европског суда за људска права је 5. октобра обавијестио Уставни суд да је извршио именовање судије Уставног суда, у коме се позива на писмо са приједлогом кандидата упућено 1. септембра 2021. године Предсједништву БиХ, а на које није било примједби. Именовани судија је на пленарној сједници одржаној 2. децембра преузео дужност.

Правилима Уставног суда - пречишћени текст³, а у складу са Уставом БиХ, уређен је поступак пред Уставним судом, финансијска и управно-административна самосталност, основе организације и друга питања значајна за рад Уставног суда. Наведеним актом дефинисано је да у обављању стручних и других послова Уставном суду помаже Секретаријат Уставног суда (у даљем тексту: Секретаријат) у оквиру којег се оснивају одјељења чији се дјелокруг рада утврђује одлуком о организацији Секретаријата коју доноси Уставни суд на пленарној сједници. Одлуком о организацији Секретаријата, која

³ Службени гласник БиХ, број 94/14

Извјештај о обављеној финансијској ревизији Уставног суда БиХ за 2021. годину

се примјењује од 01.9.2016. године,⁴ дефинисани су послови из надлежности Секретаријата који се обављају у оквиру основних организационих јединица: Кабинет председника Уставног суда, Канцеларија регистрара и Канцеларија за опште послове. Одлуком о организацији Секретаријата систематизована су радна мјеста за 113 запослених. На 31.12.2021. године Уставни суд је запошљавао 97 лица, од чега је једно лице на неплаћеном одсуству.

Функционисање система интерних контрола: Поступцима ревизије уочили смо слабости у функционисању интерних контрола које се односе на досљедну примјену интерног акта којим је дефинисана процедура коришћења бизнис картице. Уставни суд је у 2003. години донио Одлуку о коришћењу бизнис картице Уставног суда, која је измијењена и допуњена 2011. године. Предметним Одлукама дефинисана су лица која су овлашћена за коришћење бизнис картице (председник Уставног суда, шеф Кабинета председника и генерални секретар), износ лимита задужења путем бизнис картице до 10.000 КМ, као и основ/намјена коришћења исте. Одлуком је дефинисано да се бизнис картица користи за плаћање трошкова путовања на основу отвореног путног налога у земљи и иностранству (трошкови превоза, хотелски смјештај и сл.), репрезентације и слично. Међутим, ревизионим поступцима утврдили смо да се бизнис картица осим за коришћење предвиђено интерним актом користи и за друге сврхе, односно за плаћања других, редовних трошкова насталих у земљи.

ПРЕПОРУКА 1

Потребно је обезбиједити да се интерни акт који регулише коришћење бизнис картице досљедно примјењује у свим дефинисаним сегментима⁵.

Поред тога, уочено је да је Уставни суд крајем године, и поред чињенице да Закон о буџету институција за 2021. годину није усвојен, покренуо нове активности и пројекте. По извршеном реструктурисању средстава, обезбијеђена су средства у износу од 2.000 КМ на позицији унајмљивање имовине и опреме, а на основу чега је извршена измјена и допуна плана јавних набавки и у децембру покренут поступак јавне набавке закупа рачунарске опреме. Процијењена вриједност набавке је 80.000 КМ без ПДВ-а, уз планирање закључења оквирног споразума на период од пет година. За покретање поступка набавке није извршена студија оправданости, нити је сачињен детаљан план финансирања, односно нису обезбијеђена финансијска средства за реализацију пројекта. Уважавајући чињенице које наводи Уставни суд, да је компјутерска опрема којом располаже застарјела и да не одговара тренутним захтјевима и потребама Уставног суда, ипак сматрамо да покретање поступка набавке и стварање обавеза без претходно обезбијеђених средстава није препоручљиво и у супротности је са ставом Министарства финансија и трезора БиХ који је заступан током цијелог периода привременог финансирања, наводећи да буџетски корисници не могу започињати нове или проширене програме и активности док се не одобре у Буџету институција БиХ за 2021. годину.

Финансијско управљање и контрола: Уставни суд је у 2019. години сачинио основне документе потребне за успоставу система финансијског управљања и контроле, поступајући у складу са Законом о финансирању институција БиХ⁶, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Сачињен је попис и извршено мапирање пословних

⁴ Одлука о организацији Секретаријата Уставног суда, број П-178/16 од 6.4.2016. године и П-178/16-I од 8.9.2021. године

⁵ Нова препорука, која се односи на усклађеност.

⁶ Службени гласник БиХ, бр.: 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13.

процеса, идентификован и процијењен ризик те израђен регистар ризика. Међутим, у 2020. и 2021. години нису предузимане значајније активности по овом питању. Именована је радна група за успостављање и унапређење система из области финансијског управљања и контроле. Међутим, није сачињен Акциони план за успостављање и унапређење финансијског управљања и контроле у Уставном суду за 2021. годину. Крајем 2021. године, Уставни суд је приступио реализацији пројекта под називом „Развој система интерних финансијских контрола у Уставном суду Босне и Херцеговине“.

Успостављање ефикасног система финансијског управљања и контроле је континуирани процес и треба да буде реализован у складу са циљевима и капацитетима саме институције.

Поред Радне групе, за овај пројектни задатак ангажован је спољни консултант којем су делегирани сљедећи задаци:

- давање мишљења и препоруке у погледу правца развоја система интерних финансијских контрола

(укључујући оцјену потребе за вршењем функције интерне ревизије, као сегмента интерних финансијских контрола);

- пружање подршке Уставном суду у развоју система интерне финансијске контроле, укључујући подршку у развоју кључних докумената из области интерних финансијских контрола;

- идентификација области у којима је потребна обука запослених у области интерних финансијских контрола.

Пројектни задатак проводи се у двије фазе, а за ангажман у првој фази (реализација првог од три наведена задатка) консултанту је исплаћена накнада у нето износу од 3.000 КМ.

Цијенећи предузете активности, сматрамо да је успостављање ефикасног система финансијског управљања и контроле континуирани процес и да у њему учествују сви запослени у институцији те да исти треба да буде реализован у складу са циљевима и капацитетима саме институције.

Уставни суд је попунио образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2021. годину и исти доставио Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ.

ПРЕПОРУКА 2

Потребно је да Уставни суд успостављање система јавних интерних финансијских контрола реализује благовремено у оквиру расположивих људских ресурса, а да потребе за консултантским услугама реализује, или кроз консултације са надлежним институцијама, или кроз учешће у текућим пројектима из ове области⁷.

Интерна ревизија: У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ⁸ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ⁹, дефинисано је да ће, у складу са Одлуком Уставног суда број: СУ-02-411/18 од 22.3.2018. године, Уставни суд самостално оцијенити потребу за вршењем функције интерне ревизије, а у складу са одредбама Закона о интерној ревизији. Дефинисано је да ће Уставни суд, уколико оцијени потребу за вршењем функције интерне ревизије, самостално изабрати јединицу интерне ревизије те ће са изабраном јединицом закључити посебан споразум о вршењу интерне ревизије којим ће регулисати међусобна права и обавезе. Потписани споразум са изабраном јединицом интерне ревизије доставља се

⁷ Нова препорука, која се односи на усклађеност

⁸ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

⁹ Службени гласник БиХ, број 59/19

Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ у сврху евидентирања и извјештавања. И поред чињенице да је предметном Одлуком дефинисано да ће Уставни суд самостално оцијенити потребу за вршењем функције интерне ревизије сматрамо да је потребно осигурати јачање система јавних интерних финансијских контрола у институцији, посебно имајући у виду износ расположивих финансијских средстава и број запослених у Уставном суду.

4. БУЏЕТ

Закон о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину није усвојен. У таквим околностима Савјет министара БиХ је, на основу одредби Закона о финансирању институција БиХ, на кварталном нивоу, доносио током године одлуке о привременом финансирању¹⁰ користећи као основ одобрени буџет за 2020. годину.

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. годину¹¹, Уставном суду су одобрена средства у укупном износу од 5.869.000 КМ (за текуће издатке 5.859.000 КМ и за капиталне издатке 10.000 КМ).

Уставном суду су, сходно одлукама о привременом финансирању, кроз оперативне планове буџета у 2021. години одобрена средства у укупном износу од 5.859.000 КМ. Укупна реализација средстава одобрених на основу одлука о привременом финансирању у 2021. години износи 5.722.352 КМ.

Уставни суд је током године два пута подносио захтјев за реструктурисање средстава унутар одобреног буџета. Први захтјев, у којем је тражено увећање економске категорије капиталних издатака Министарство финансија и трезора БиХ није одобрило. Међутим, други захтјев који је поднесен у новембру Министарство финансија и трезора БиХ је одобрило, те је извршена измјена структуре расхода. Укупан износ реструктурисања износио је 70.000 КМ. Повећана су расположива средства на буџетским ставкама унајмљивање имовине и опреме (за 2.000 КМ) и издаци за текуће одржавање (за 68.000 КМ), а умањена на сљедећим позицијама: накнаде трошкова запослених (20.000 КМ), путни трошкови (20.000 КМ), набавка материјала (25.000 КМ) и уговорене и друге посебне услуге (5.000 КМ).

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Уставни суд је сачинио Годишњи финансијски извјештај за 2021. годину и доставио га надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року. Анализом биљешки уз финансијске извјештаје, може се констатовати да је, у складу са Правилником о финансијском извјештавању, извршена детаљно анализа билансних позиција и анализа извршења буџета по свакој позицији. Извјештај о извршењу буџета Уставног суда за 2021. годину је објављен на веб страници www.ustavnisud.ba

¹⁰ Службени гласник БиХ, бр.: 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21

¹¹ Службени гласник БиХ, број 46/20

Извјештај о обављеној финансијској ревизији Уставног суда БиХ за 2021. годину

5.1. Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама, у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 5.722.352 КМ. Значајни расходи односе се на: бруто плате (4.978.092 КМ), накнаде трошкова запослених (341.883 КМ) и уговорене и друге посебне услуге (199.179 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1. Бруто плате и накнаде трошкова запослених

Бруто плате: Бруто плате и накнаде из плата на 31.12.2021. године исказане су у износу од 4.978.092 КМ, од чега нето плате и накнаде износе 2.877.386 КМ, а порези и доприноси 2.100.706 КМ. Бруто плате и накнаде су за 28.037 КМ веће у односу на претходну годину. Просјечан број запослених у 2021. години, за које су исплаћене плате у Уставном суду, био је 97. Поред тога, на име накнада за рад међународних судија Уставног суда исплаћена је накнада у укупном износу од 177.376 КМ.

С обзиром на то да је Уставни суд самостална и независна институција у односу на друге органе власти, тако је Правилима Уставног суда дефинисано да се посебним актима утврђује плата и друге накнаде за судије и лица која именује, као и за остале запослене у Секретаријату. Одлукама¹² Уставног суда утврђена је плата председника, потпредседника и судија Уставног суда, као и плате за запослене у Секретаријату. Основна плата запослених у Секретаријату утврђује се на основу плате радног мјеста и на основу промјењивог дијела плате по основу резултата рада запосленог. Плата радног мјеста, за свако радно мјесто, утврђена је Одлуком о платама и накнадама запослених у Секретаријату, а висина промјењивог дијела плате утврђује се периодично (на полугодишњој или кварталној основи), на основу оцјене резултата рада запосленог у претходном периоду оцјењивања. Оцјењивање рада запослених у Секретаријату врши се два пута годишње, а у складу са Правилником о оцјењивању рада запослених у Секретаријату¹³. У 2021. години корекција промјењивог дијела плате по основу резултата рада запосленог извршена је у јануару, јулу и децембру.

Накнаде трошкова запослених: Наведеним одлукама запосленим у Уставном суду утврђена су и права и начин остваривања права на накнаде трошкова запослених и то: право на накнаду трошкова превоза, накнаду за исхрану током рада, накнаду за одвојени живот, регрес, накнаду у случају тешке повреде, болести и инвалидности запосленог или члана уже породице и др. Накнада за исхрану током рада износи 8 КМ за сваки дан проведен на раду, мјесечна накнада за привремени смјештај у Сарајеву судија чије је мјесто пребивалишта удаљено од мјеста рада више од 80 км износи до 300 КМ, док накнада трошкова одвојеног живота од породице износи 400 КМ, колико је и накнада за регрес за годишњи одмор. Надаље, запослени у Уставном суду остварују право на накнаду у случају тешке повреде на раду запосленог, болести и инвалидности запосленог или члана његове уже породице, у случају смрти члана уже породице или запосленог, као и на накнаду за одлазак у пензију (отпремнину). Запослени има право на отпремнину у висини три исплаћене нето плате запосленог у претходна три мјесеца. Запослени у Уставном суду немају право на јубиларну награду, за разлику од осталих запослених у

¹² Одлука о платама и накнадама судија Уставног суда БиХ, број: П-314/16 од 20.07.2016. године и П-314/16-I од 23.1.2020. године и Одлука о платама и накнадама запослених у Секретаријату Уставног суда БиХ, број П-259/16. од 6.6.2016.

¹³ Правилник о оцјењивању рада запослених у Секретаријату Уставног суда, број: П-260/16 од 06.06.2016. год
Извјештај о обављеној финансијској ревизији Уставног суда БиХ за 2021. годину

институцијама БиХ. У 2021. години накнаде трошкова запослених исплаћене су у бруто износу од 341.883 КМ. Значајнији расходи евидентирани су на име исплате накнаде за топли оброк (158.520 КМ), помоћ у случају смрти или теже болести (52.017 КМ), регреса за годишњи одмор (38.800 КМ) те накнаде за превоз са посла и на посао (36.897 КМ).

5.2. Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2021. године исказана су укупна средства у износу од 230.572 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 698.122 КМ. Значајне ставке биланса стања односе се на обавезе према запосленима (451.189 КМ), неотписану вриједност сталних средстава (171.058 КМ), краткорочна потраживања (59.514 КМ) и обавезе према добављачима (54.733 КМ).

Уставни суд је извршио попис сталних средстава, новчаних средстава, потраживања и обавеза, те ситног инвентара и материјала на 31.12.2021. године. Именоване су пописне комисије за попис сталних средстава и ситног инвентара и за попис потраживања и обавеза на 31.12.2021. године. Централна пописна комисија је сачинила Извјештај о извршеном попису, који је 23.2.2022. године усвојило руководство Уставног суда. У предметном извјештају констатовано је да је стварно стање средстава и обавеза усклађено са књиговодственим стањем. Пописом сталних средстава није утврђен мањак нити вишак сталних средстава. Обрачун амортизације извршен је појединачно по сваком сталном средству. У пословним књигама Уставног суда, на позицији грађевина евидентирана су средства у вриједности 326.053 КМ. Стање на наведеној билансној позицији евидентирано је ранијих година, а на основу извршеног улагања у пословни простор у згради у којој је смјештен Уставни суд. Одлуком о утврђивању статуса зграде и земљишта у Улици Маршала Тита 16¹⁴ дефинисано је да се право власништва над зградом и припадајућег земљишта уписује на Босну и Херцеговину - заједничке институције БиХ и служи за смјештај и потребе Предсједништва Босне и Херцеговине. Предметна зграда је укњижена у пословне књиге Предсједништва БиХ. Међутим, Закључком Предсједништва БиХ од 7.7.2002. године дефинисано је да ће Уставни суд наставити да користи простор на трећем спрату зграде Предсједништва. Имајући у виду наведене чињенице, јавља се питање основаности књижења предметних радова, на позицији грађевине, у пословним књигама Уставног суда.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

6. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА

Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен. Према Закону о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину Уставном суду је одобрено 98 запослених. На 31.12.2021. године, Уставни суд је имао 96 запослених. Сви запослени у Уставном суду су ангажовани на неодређено вријеме. Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста систематизовано је укупно 119 радних мјеста.

Анализирајући динамику кретања запослених може се констатовати да у извјештајном периоду није било новог запошљавања. У 2021. години проведена је и окончана конкурсна процедура, а изабрани кандидат радни однос је засновао почетком 2022.

¹⁴ Службени гласник БиХ, број 5/02

Извјештај о обављеној финансијској ревизији Уставног суда БиХ за 2021. годину

године. У складу са Правилником о раду Уставног суда извршена су три интерна премјештаја запослених са радног мјеста нижег нивоа на радно мјесто вишег нивоа.

Надаље, одлуком предсједника Уставног суда, у јануару 2021. године једном лицу (стручни сарадник у Канцеларији регистрара) одобрено је неплаћено одсуство до једне године, а ради именовања на позицију вршиоца дужности заступника/агента Савјета министара БиХ пред Европским судом за људска права.

У Уставном суду је у 2021. години за једног запосленог по сили закона, навршивши 65 година и најмање 20 година стажа осигурања, престао радни однос. Процесом ревизије констатовано је да је у октобру именовано лице у Уставном суду испуњавало услове за престанак радног односа по основу 40 година стажа осигурања, неовисно о годинама живота. Међутим, измјеном Правилника о раду у Уставном суду из септембра 2021. године дефинисано је да изузетно Мали савјет може, по претходно прибављеној сагласности запосленог, донијети одлуку о потреби продужења радног односа запослених из реда именованих лица и након навршених 40 година стажа осигурања, с тим да продужење радног односа не може бити након посљедњег дана у години у којој запослени навршава 65 година живота. Примиијенивши ову одредбу Одлуком Малог савјета¹⁵ радни однос запосленом у Канцеларији регистрара Уставног суда је продужен до 15. августа 2022. године.

Уважавајући независност Уставног суда, сматрамо да наведено продужење радног односа запосленог није примјерено општој економско-социјалној ситуацији у друштву, с обзиром на то да запосленима у институцијама БиХ престанак радног односа настаје када запослени наврши 65 година живота и најмање 20 година стажа осигурања или када запослени наврши 40 година стажа осигурања, неовисно о годинама живота.

Уговори о дјелу: Издаци по основу уговора о дјелу у 2021. години реализовани су у бруто износу од 5.038 КМ. У току године путем уговора о дјелу ангажована су два лица и то за израду умјетничке слике међународног судије, за чији ангажман је исплаћена нето накнада од 380 КМ, и за услуге подршке у реализацији пројекта „Развој система интерних финансијских контрола у Уставном суду Босне и Херцеговине“, за чији ангажман је исплаћена нето накнада од 3.000 КМ.

Анализирајући ангажман спољног сарадника за пружање услуга подршке развоју интерних финансијских контрола, можемо констатовати да је Уставни суд наведени ангажман дефинисао као пројектни задатак с циљем да се изврши анализа постојећег оквира (законски и подзаконски акти, интерни акти Уставног суда и пракса) те давање мишљења и препорука за развој и унапређење система интерних финансијских контрола и да иста представља само прву фазу пројекта (детаљније у тачки 3.). Имајући у виду чињеницу да се успостављање и развој система јавних интерних финансијских контрола заснива на принципима 3Е (економично, ефикасно и ефективно), а да се оваквим поступцима постојећи расходи додатно увећавају, поставља се питање оправданости ангажмана спољног сарадника, али и саме реализације трошкова. Треба имати у виду да су активности успостављања овог система, које се заснивају на преузетим обавезама из Споразума о стабилизацији и придруживању, текуће обавезе свих институција БиХ. Самим тим, претходно наведено упућује на чињеницу да је уговором о дјелу ангажовано лице за послове који су у дјелокругу рада Уставног суда, јер имплементација система

¹⁵ СУ-06-892-2/21 од 27.9.2021. године.

Извјештај о обављеној финансијској ревизији Уставног суда БиХ за 2021. годину

финансијског управљања и контроле је одговорност и обавеза свих институција, а у складу са Законом о финансирању институција БиХ¹⁶.

ПРЕПОРУКА 3

Препоручујемо да се ангажовање лица по основу уговора о дјелу користи само у изузетним случајевима за послове који нису у оквиру послова и задатака из домена рада Уставног суда¹⁷.

7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Уставни суд је за 2021. годину, у складу са одлукама о привременом финансирању, доносио привремене планове јавних набавки по кварталима, који су током периода мијењани и допуњавани сходно потребама. За сваки поступак јавне набавке, одлуком генералног секретара Уставног суда, формирана је комисија која проводи поступак јавне набавке.

Према презентованим подацима¹⁸, Уставни суд је у 2021. години провео 142 поступка јавних набавки. Од наведеног броја, Уставни суд је провео 10 конкурентских поступака у вриједности од 107.213 КМ, један преговарачки поступак без објаве обавјештења у вриједности од 63.000 КМ, 131 директни поступак у вриједности 60.902 КМ и четири поступка у складу са Анексом II, дио Б, укупне вриједности 6.225 КМ. По provedеним поступцима, укупна вриједност закључених уговора износила је 237.339 КМ без ПДВ-а.

На основу ревидираних поступака набавке горива (21.000 КМ), услуга фарбања столарије и кречења (14.670 КМ), авио-карти (40.000 КМ), те дијела provedених директних поступака нисмо уочили значајније неправилности и недостатке.

8. КОМЕНТАРИ

Уставни суд је у остављеном року доставио коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину. Уставни суд је дао коментар на дато мишљење, све дате препоруке, те на дио текста у којем смо изнијели став ревизије по питању стварања дугорочних обавеза без претходно обезбијеђених финансијских средстава и продужење радног односа за запосленог који је навршио 65 година живота. Уз достављене коментаре није достављена додатна документација нити изнесене нове чињенице, које нам нису биле познате током ревизије, а које би утицале на измјену мишљења и налаза изнесених у Нацрту извјештаја.

Детаљно објашњење коментара дато је у одговору на достављене коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину, који је достављен руководству Уставног суда уз коначан Извјештај о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину. У вези с тим, овај Извјештај представља коначан извјештај без корекција у односу на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину.

¹⁶ Службени гласник БиХ, бр.: 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

¹⁷ Нова препорука, која се односи на усклађеност

¹⁸ Подаци из система е-набавке - Извјештај о укупном броју поступака и укупној вриједности додијељених уговора/оквирних споразума по врсти поступка и предмету набавке и Извјештаја о укупном броју обавјештења и вриједности додијељених уговора по врсти обавјештења и врсти уговора – неприоритетне услуге.

Ревизију у Уставном суду за 2021. годину обавили су: Наташа Павловић - виши ревизор за финансијску ревизију (вођа тима), Азра Хусић - самостални ревизор за финансијску ревизију (члан тима) и Ивана Јурчевић - самостални ревизор за финансијску ревизију (члан тима).

**Вођа тима за
финансијску ревизију**

Наташа Павловић, с.р.

**Руководилац Одјељења за
финансијску ревизију**

Миро Галић, с.р.

**Руководилац Одјељења за
развој, методологију и
контролу квалитета
финансијске ревизије**

Неџад Хајтић, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2021. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2021. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2021. годину

Уставни суд Босне и Херцеговине

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет	Извршење буџета	Проценат (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Текући издаци	5.859.000	0	5.859.000	5.722.352	98
Бруто плате и накнаде	4.989.000	0	4.989.000	4.978.092	100
Накнаде трошкова запослених	392.000	-20.000	372.000	341.883	92
Путни трошкови	59.000	-20.000	39.000	29.602	76
Издаци телефонских и поштанских услуга	93.000	0	93.000	73.670	79
Издаци за енергију и комуналне услуге	0	0	0	0	
Набавка материјала	51.000	-25.000	26.000	19.484	75
Издаци за услуге превоза и горива	22.000	0	22.000	16.974	77
Унајмљивање имовине и опреме	0	2.000	2.000	0	0
Издаци за текуће одржавање	32.000	68.000	100.000	57.303	57
Издаци за осигурање	10.000	0	10.000	6.165	62
Уговорене и друге посебне услуге	211.000	-5.000	206.000	199.179	97
2. Капитални издаци	10.000	0	10.000	0	0
Набавка земљишта	0	0	0	0	
Набавка грађевина	0	0	0	0	
Набавка опреме	10.000	0	10.000	0	0
Набавка осталих сталних средстава	0	0	0	0	
Реконструкција и инвестиционо одржавање	0	0	0	0	
3. Текући грантови	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Буџет-непосредна потрошња (1+2+3)	5.869.000	0	5.869.000	5.722.352	98
5. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Новчане донације	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Програми посебне намене	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Укупно (4+5+6+7)	5.869.000	0	5.869.000	5.722.352	98

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 23. фебруара 2022. године.

Предсједник

Мато Тадић

Биланс стања на 31.12.2021. године

Уставни суд Босне и Херцеговине

Табела II

Опис	31.12.2021.	31.12.2020.	Проценат (2/3*100)
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	59.514	66.549	89
Новчана средства	0	0	
Краткорочна потраживања	59.514	66.549	89
Краткорочни пласмани	0	0	
Интерни финансијски односи	0	0	
Залихе	0	0	
Краткорочна разграничења	0	0	
2. Стална средства	171.058	219.832	78
Стална средства	2.384.844	2.409.747	99
Исправка вриједности	2.213.786	2.189.915	101
Неотписана вриједност сталних средстава	171.058	219.832	78
Дугорочни пласмани	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
УКУПНО АКТИВА (1+2)	230.572	286.381	81
3. Краткорочне обавезе и разграничења	527.064	693.411	76
Краткорочне текуће обавезе	75.875	167.004	45
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	
Обавезе према запосленима	451.189	526.407	86
Интерни финансијски односи	0	0	
Краткорочна разграничења	0	0	
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	
Остале дугорочне обавезе	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
5. Извори средстава	171.058	219.832	78
Извори средстава	171.058	219.832	78
Остали извори средстава	0	0	
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	698.122	913.243	76

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен

Руководство је Биланс стања одобрило 23. фебруара 2022. године

Предсједник

Мато Тадић

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Уставног суда Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Уставни суд) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2021. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора БиХ, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4.2.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са одлукама о привременом финансирању институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину (Службени гласник БиХ, број 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Уставног суда.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 2. март 2022. године

Предсједник

Мато Тадић